

**Budapest Főváros IX. Kerület
Ferencváros Önkormányzata**

Iktató szám: 25/2022.

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselő-testület 2022. január 27-i ülésére

Tárgy: Tájékoztató a Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)
2021. évi működéséről

Előterjesztő: Döme Zsuzsanna alpolgármester

Készítette: Szilágyi Imre, Humánszolgáltatási Iroda

Előzetesen tárgyalja: Egészségügyi, Szociális Sport, Ifjúsági és Civil Bizottság,
2022. január 26.

Az előterjesztés a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel: dr. Világos István s.k.

Az előterjesztéssel kapcsolatos törvényességi észrevétel:

Az előterjesztés a kifüggesztési helyszínen közzétehető:

igen	☒
nem	☐

**BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLET
FERENCVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
ALPOLGÁRMESTER**

1092 Budapest, Bakáts tér 14. II. emelet 39.
telefon: 06-1 215-1398 • fax: 06-1 216-3288

e-mail: Dome.Zsuzsanna@ferencvaros.hu • www.ferencvaros.hu

Tisztelt Képviselő-testület!

A Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) a kábítószer-probléma visszaszorítása érdekében készített nemzeti stratégiai program elfogadásáról szóló 96/2000. (XII.11.) számú OGY határozat felhatalmazása alapján jött létre 2004-ben.

Tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a KEF munkáját is a koronavírus járvány határozta és nehezítette meg 2020-ban és 2021-ben is. A szakmai kapcsolattartás a KEF tagszervezetekkel (25 intézmény - civil szervezet és 22 köznevelési intézmény KEF delegáltja) online formában ugyan, de folyamatos volt.

Fontos tudni, hogy a KEF összhangot teremt a mentálhigiéniével, drog-prevencióval foglalkozó, illetve a kábítószer és szenvedély-problémákat kezelő szervezetek, intézmények munkájában, és ezzel összefüggésben a különböző szakmai és módszertani szemléletmódok harmonizálására törekedett 2021 évben is. A KEF preventív szemlélete az egészség megőrzésére, egészségtudatos magatartás kialakítására, a negatív minták elutasítására, a már kialakult kábítószer-fogyasztás ártalmainak csökkentésére, súlyosbodásának megelőzésére irányult, valamint együttműködések erősítésére KEF szervezetekkel.

A Ferencvárosi KEF lehetőséget biztosított a kerületben tevékenykedő szervezetek képviselőinek, hogy havi rendszerességgel esetmegbeszélő csoportfoglalkozáson vegyenek részt. Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata ennek érdekében megszervezte a Párbeszéd Műhelyt.

A csoport célja hatékonyan illeszkedik a KEF azon alapelvei közé, hogy a kerületben ifjúsági ügyekkel, segítséssel és célzottan prevencióval vagy szenvedélybeteg ellátással foglalkozó szervezetek összhangoltan, együttesen megvalósuló szemléleti keretben végezzék munkájukat. Az elmúlt 7 évben a folyamatot Gáspár Gabriella, szociális munkás, dipl. senior-szupervízor vezette, aki külső, megbízott szakemberként csatlakozott a KEF munkájához. Az évek során a területen tevékenykedő szervezetekkel olyan szakmai kapcsolata alakult ki, amely lehetővé tette a sokszor érzékeny, nehéz témák feldolgozását.

A csoportoknak a pandémia előtt az FMK adott helyet, ahol havi rendszerességgel, előre egyeztetett időpontokban, ugyanazokon a napokon, így tervezhetően találkoztak a szakemberek. A csoport céljai közt fontos megemlíteni, hogy komoly potenciál és erőforrás jelenik meg abban, ha a területen tevékenykedő szakemberek személyesen ismerik egymást, egymással szoros együttműködésben, szakember vezetése mellett hatékony stratégiát alakítanak ki egy-egy kerületi szervezetenél vagy iskolában megjelenő probléma kezelésére. A csoport ereje abban is tetten érhető, hogy egyszerre jelentek meg a kerületi, önkormányzat által működtetett szociális intézmények szakemberei, a helyi civil szervezetek képviselői és a nagy részben kerületi lakos gyerekeket és fiatalokat tanító oktatási-, nevelési intézmények kollégái is.

Az esetmegbeszélő csoportok megtartása a szociális munka és a szakembereket támogató szupervíziós szemlélet értelmében is titoktartással védett, így a szakma szabályainak figyelembevétele mentén a konkrét esetek megnevezéséről, azok leírásáról összefoglaló ezért nem készült. Ugyanakkor összefoglalóan az megnevezhető, hogy számtalan esetben a csoport tagjaiként megjelenő pedagógus kollégák kértek segítséget olyan esetekben, ami messze túlmenően meghaladta mind a kompetenciájukat, mint a terhelhetőségüket. Több konkrét drogp problémás fiatal esetével dolgoztunk, de megjelent több, nehéz élethelyzet is, amelyben mind az érintett gyermek vagy fiatal, mind a hozzátartozói segítséget kaphattak (nem várt terhesség, iskolakerülés, devianciák).

A 2020-ban berobbant járvány kapcsán 2020 és 2021 évben a Párbeszéd Műhely foglalkozások is átkerültek a digitális platformra, és a csoportot vezető kolléga szervezése mentén zoom felületen zajlottak. A hirtelen fellépő karantén helyzet olyan kihívások elé állította a szakembereket, amelyekkel korábban nem találkoztak, így stratégiájuk sem volt, amihez nyúlni tudtak volna a nehézségek kezelése kapcsán. Az iskolák bezárása és a digitális oktatásra való áttérés sok esetben azt eredményezte, hogy sok fiatal „tűnt el” a szakemberek szeme elől, sem az iskolák pedagógusai, sem a szakmai szervezetek nem tudták őket elérni, sokszor a digitális eszközök vagy technikai felkészültség hiánya miatt.

A csoport számára 2020. és 2021. közötti időszakban sokszor ez volt az egyetlen találkozási pont ahol a szakemberek találkozhattak egymással, megoszthatták tapasztalataikat, és a jó gyakorlatokat, amivel ezt a krízis időszakot igyekeztek átvészelni.

A kényszerűségből elmaradt programok forrásait újraterveztük. A szabadidő hasznos eltöltése a prevenció fontos része. Ennek jegyében erősítettük a FESZGYI H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér szakmai működését és bővíteni tudtuk a nyári gyermek-ifjúsági programok, valamint a sport programok számát. A pandémiás helyzet lehetőséget adott a helyzetfelmérésre, elemzésre is. A kerületben és a főváros egész területén tapasztalható a designer droghasználat terjedése. Az esetszámról, az érintettek számáról nem álltak rendelkezésre adatok. Ezek nélkül nem lehetséges megbecsülni a kerület érintettségét és tervezni a stratégiai lépéseket. A „bika” néven hírhedté vált, több halálesettel járó designer szer rendőrségtől származó információk alapján a kerületben nem járt tragédiával, de a designer használat nagyságrendjére a rendőrség sem rendelkezik pontos adatokkal. Szakemberekkel több alkalommal egyeztettem a kerületi designer helyzet felmérésének szükségességéről, melyre szintén lehetőséget adott a pandémiás újratervezés. Javaslatomra a Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány „józanág háza” projektjének előkészítésére (szer- és dizájner használattal küzdő kliensek elérése, bevonása a felépülési munkába) is csoportosított át a kerület forrásokat.

A Kék Pont Alapítvány 2020 őszétől 2021 tavasz végéig tartó időszakban, a IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata támogatásával elkezdte a hajléktalan dizájner használók elérését, kezelésbe vonását és rehabilitációját célzó, Józanág Háza című projekt kidolgozását, illetve a pilot projekt előkészítését.

Az előkészítés első ütemében a dizájner problémára reagáló projekt megvalósítási tervének első vázlata került kidolgozásra, a kerületi hajléktalanügyi ellátás szakembereivel közös munka során. Az önkormányzat támogatásával több hónapos terepmunka során feltérképezték a budapesti szintetikus kannabinoid szintér legfontosabb jellemzőit és az ebben érintettek számát. Majd tapasztalati szakértő bevonásával, a Kék Pont kollégái átfogó helyzetképet készítettek a budapesti dizájner helyzetről.

A kutatást és a projektelőkészítés első ütemének eredményeit 2021 júniusában mutatták be a kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) ülésén részt vevő szakembereknek.

A KEF-beli szakmai partnerekkel való ismertetés, illetve vidéki, hasonló célcsoporttal végzett jó gyakorlatok tapasztalatainak megvitatása és beépítése mellett a Kék Pont megkezdte a szakmai hálózat kiépítését és a kommunikáció rendszerének kidolgozását, a módszereket, eszközöket is beleértve.

2021 ősztől az iskolák újra megnyitottak, látszólag minden visszatért a normális kerékvágásba, miközben számtalan nehezítő tényezővel kellett szembenézni. Ezek között belső változások is szerepet játszottak, mint pl.: a KEF titkár távozása. Ez a szerephiány nagyban rányomta a bélyegét a folyamatra is, hiszen a szervezési, koordinálási feladatok nevesítetten ehhez a szerepkörhöz tartoznak. Ugyanakkor külső hatások is megnevezhetők, mint pl.: a szabályozások változása, aminek értelmében iskolán kívüli szervezetek képviselői csak külön engedélyeztetési folyamat útján tarthatnak foglalkozást az iskolákban. Ez az engedély jelen pillanatban egyetlen kerületi szervezet számára adja meg ezt a lehetőséget (Konkáv Közösségi Tér), s újabb igények benyújtása nem lehetséges a végrehajtói szabályozás hiánya miatt. Emellett a továbbra is fennálló járványügyi helyzetre tekintettel nem javasolt a csoportos foglalkozások megtartása, így az iskolák jelenleg ilyen jellegű programokat nem is terveznek.

A 2021-es év időszakának Párbeszéd Műhely foglalkozásait a fent nevezett változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás, a nehézségek ventilálása, a társas támogatás és megerősítés tették ki.

KEF találkozók

A találkozók egyrészt az aktuális szervezeti ügyek, kérdések megbeszélését, a belső formális és informális kapcsolattartás erősítését szolgálta. Az első két találkozó az Elnök, társelnök és titkár bemutatkozásáról, az Önkormányzat terveiről, illetve a KEF újraindításáról szólt. Az őszi találkozókra meghívott szakmai előadót is szerveztünk, a területhez kapcsolódó aktuális érdekes témákban. (pl.: munkafüggőség, számítógépes játékok és mobiltelefon használat, gyógyászati kannabisz, pszichedelikus szerek a gyógyászatban).

2021. május 20.

- Tájékoztató az önkormányzati pályázati lehetőségekről
- KEF 2021 évi munkaterve
- A kerületi drogszakmai projektek hatékonyság vizsgálata
- Tartalomfejlesztési tervek
- Drogsemét-szedős képzés

2021. június 23.

- Dr. Szemelyácz János intézetvezető főorvos, pszichiáter, pszichoterapeuta, addiktológus az INDIT Közalapítvány szakmai vezetőjének előadása
- Dávid Ferenc, a Kék Pont Biopolitikai Műhelyének (BPM) vezetőjének beszámolója a Józanság Háza című programról
- Szervezetfejlesztés

KEF párbeszéd műhely

A párbeszéd-műhelyeken a köznevelési intézmények képviselői, a szociális és az egészségügyi ellátórendszer szakembereivel, a segítő civil szervezetek munkatársaival együtt, saját gyakorlataikból hozott, konkrét eseteken modellezve problémamegoldó javaslatokat tettek. A foglalkozások havonta kerületek megtartására, a koronavírus helyzet miatt főleg online formában.

A párbeszéd műhely foglalkozását Gáspár Gabriella szupervizor, coach - szociális munkás vezette.

A különböző jogosítványokkal, kompetenciákkal és eszközrendszerrel dolgozó tagok között folyamatos és intenzív kommunikáció alakult ki. Ezek a találkozások még közelebb hozták a szereplőket egymáshoz. Olyan helyzeteket tudott teremteni a csoport, amelyben ki-ki a saját szakmai dilemmáit, kérdéseit megoszthatta, amelyben egyéni esetek közös feldolgozására is sor kerülhetett. A párbeszéd műhely eredményei nagyon fontos kohéziós erővel bírnak egy KEF munkaközösségén belül és segítették a közös hosszú távra tervezést.

A műhelyfoglalkozások rendszeresen 8-15 résztvevővel zajlottak. A beszélgetéseken tanárok, civilszervezetek és önkormányzati intézmények képviselői is rendszeresen képviseltették magukat.

KEF Párbeszéd Műhelyek időpontjai:

2021. január 14.
2021. február 18.
2021. március 18.
2021. április 15.
2021. május 27.
2021. október 14.
2021. november 18.
2021. december 16.

Szervezetfejlesztés

A KEF szervezetfejlesztő eseményét 2021. szeptember 23-án tartottuk meg az FMK-ban. Értékeljük az előző időszakot és igyekeztünk megtervezni az előttünk lévőket. Átbeszéltük a problémáinkat, a szervezetek helyzetét, megosztottuk a jó gyakorlatokat és közösen gondolkodtunk. A trénerek, ahogy az elmúlt években: Gáspár Gabriella és Ambrózay Anikó voltak. A programon 20 fő vett részt, a járványügyi helyzetre figyelemmel 2021 évben nem is szerettük volna tágítani a résztvevők körét.

Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy Ferencváros Önkormányzata is csatlakozott a Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórumhoz (továbbiakban: BKEF), ami 2021. szeptember 24-én alakult meg. A BKEF egyik elsődleges célja, hogy összefogja a fővárosi droghelyzet kezelésében szerepet vállaló állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, intézmények tevékenységét, amelyhez elengedhetetlen az együttműködés. Az alakuló ülésen részt vettek:

dr. Varga-Kovács Emese Népjóléti Iroda irodavezető, XII. kerület
Kovács Márton alpolgármester, II. kerület
Szűcs Balázs KEF elnök, VII. kerület
Ódor Terézia KEF elnök, XX. kerület
Oláh Anna esélyegyenlőségi referens, IX. kerület
Vinczek György alpolgármester XIX. kerület
Diós Dávid osztályvezető, Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság
Horváth Orsolya, XIV. kerület

Nagyné Kovács Tímea, Humán Szolgáltatások Igazgatósága, XXI. kerület
Havasi Gábor egészségügyi tanácsnok
Könczöl Dávid József KEF elnök, VIII. kerület
Topolánszky Ákos képviselőként Szabó Judit Izabella, Magyar Drogterápiás Intézetek Szövetsége
Kovács Tünde főosztályvezető, a BKEF koordinátora
Varga Mónika, KEF, XV. kerület
Sárosi Péter képviselőként Kardos Tamás, Ártalomcsökkentők Szakmai Egyesülete
Szedmák Eszter KEF társelnök, XIII. kerület
Turgonyi Dániel Absolon képviselőként Törzsökné Góczán Emese KEF koordinátor, III. kerület
Majzik Balázs osztályvezető, Nemzeti Népegészségügyi Központ
Jenei Mónika esélyegyenlőségi koordinátor, XVII. kerület:
Mátyus Bálint képviselő, Belvárosi KEF elnöke, V. kerület
Tóth Kálmán KEF elnök, XVIII. kerület
Krieser Andrea, I. kerület
Márton Andrea KEF elnök, XI. kerület
Nyíri Noémi, Magyar Addiktológiai Társaság
Varga Dániel elnök, Magyar Drogprevenációs és Ártalomcsökkentő Szervezetek Szövetsége
Iványi Viktória Család- és Gyermejkölési Központ intézményvezetője, XXII. kerület

Továbbá a következő munkacsoportok alakultak:

Ártalomcsökkentő munkacsoport, vezetője Sárosi Péter, az Ártalomcsökkentők Szakmai Egyesületének delegáltja

Egészségfejlesztési és drogmegelőzési munkacsoport, vezetője Varga Dániel, a Magyar Drogprevenációs és Ártalomcsökkentő Szervezetek Szövetségének delegáltja

Kezelési, ellátási és felépülési munkacsoport vezetője Topolánszky Ákos, a Magyar Drogterápiás és Rehabilitációs Intézmények Szövetségének delegáltja

Kínálatcsökkentési munkacsoport vezetője Dr. Terdik Tamás, Budapest rendőrfőkapitánya

Kutatási munkacsoport vezetője Felvinczi Katalin, a Magyar Addiktológiai Társaság delegáltja.

KEF működés mellett végzett prevenciós tevékenység a köznevelési intézményekben

A KONKÁV közösségi tér által a Leövey Klára Gimnázium részére szervezett prevenciós programok:

9. osztály számára
2021. március 8., 22
2021. április 16.

11. osztály számára
2021. március 11.
2021. március 18.

10. osztály számára
2021. március 10., 17
2021. április 14.

12. osztály számára
2021. március 12.
2021. március 19.

A drogprevenációs foglalkozások online, zoom program segítségével valósultak meg.

A prevenciós előadások több témát dolgoztak fel, a teljesség igénye nélkül az alábbiakat:

- a függőség kockázati és védő tényezői
- hétköznapi függőségek (kávé, dohányzás, közösségi oldalak, számítógépes játékok)
- bemutatásra kerüllet 1-1 szer drogkarakterisztikája
- ártalomcsökkentés
- online világ és a virtuális profilok hatásai

A Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány által szervezett drogprevenációs foglalkozások keretében pedagógusok, szociális szakemberek, szülők és diákok kerültek a célcsoportba az alábbi programok keretében:

- Alkohol/Drog/Karantén: támogató és visszaesést megelőző online felületek működtetése, bemutatása
- Öröme urai: előadás 5-5 előadás szerhasználatról
- Ki vagyok (?) csoport: önismereti csoport kamaszoknak
- Korszerű addiktológia képzés szociális szakembereknek
- „Józanság háza” modellprogram

FESZGYI Írisz Klub Felépülő Szenvedélybetegek Nappali Ellátója működtette az alap addiktológiai tevékenységét, emellett bekapcsolódott a KEF párbeszéd műhelybe, munkatársaik részt vettek a szakmai szervezetfejlesztésen, és közreműködtek a kerületi Covid-kibeszélő pont munkájában.

Az Itt és Most Társulat közreműködésével az alábbi programok kerültek megvalósításra:

- Az utca embere – Közösség, ez egy interaktív improvizációs színházi előadás
- Kapocs tréning, sajátélményű tréning drámapedagógiai és improvizációs színházi eszközökkel

Összegzés, javaslatok

Javasolom, hogy 2022 évben folytatódjanak a megkezdett, (de 2020-2021. években elmaradt) sikeresnek tartott szakmai programok. Az ártalomcsökkentésre nagy hangsúlyt kell fektetni, a kortárs segítő és szakmai szervezetekkel valódi együttműködésben (a visszajelzéseiket is rendszeresen kikérve!), a szórakozóhelyeket is bevonva. Tartalmas ifjúsági programok, a szabadidő hasznos (és izgalmas) eltöltésére lehetőséget adó közösségi terek, szolgáltatások további bővítése, az ingyenes hozzáférés biztosítása a prevenció fontos része. Folytatni szükséges a „Józanság háza” programot. A következő lépcsőfok a kutatás eredményeinek széleskörű (akár online) bemutatása és a program indításának közvetlen előkészítése. Ennek kulcsszavai a kommunikáció, hálózatépítés, diszemináció és a forrásteremtés. Gondot kell fordítani a lakossági kommunikációra, a média pozitív, irányított bevonására. A designer használat várhatóan nem fog magától megoldódni, ugyanakkor a hatékony fellépéshez szükség van a fővárossal és a többi kerülettel való közös fellépésre, hiszen nem viselheti egyetlen kerület a probléma kezelésének terheit!

A Nemzeti Drogellenes Stratégia 2020. december 31-vel lejárt, új egyelőre nem született. Nem valósult meg természetesen a kitűzött cél, a drogmentes társadalom, de ez egyáltalán nem meglepő, hiszen az emberi civilizáció kezdete óta nem létezett ilyen. Érthető módon nem segítette a célkitűzések elérését, hogy az elmúlt 10 évben lezajlott az intézményrendszer leépítése. (Megszűnt a Nemzeti Drogmegelőzési Intézetet, az Országos Epidemiológiai Központ, a civileket eltávolították a drogpolitikát összehangoló Kábítószerügyi Koordinációs Bizottságból, az EMMI-be olvadt a Nemzeti Drog Fókuszpont, alig néhány munkatárssal.) Nem segített az sem, hogy drasztikusan lecsökkent a terület pénzügyi támogatása. A kábítószer-megelőzésre

rendelkezésre álló forrásokra már ki sem írták a pályázatokat, ellehetetlenítve az eddig kitartó szakmai szervezeteket. A fővárossal és a szakmai szervezetekkel folytatni kell az együttműködést, hogy minél több kerület, szervezet és intézmény dolgozzon összehangoltan és valódi lépések történjenek a KCKT (Kábítószerügyi Civil Koordinációs Testület) által megfogalmazott drogpolitikai minimumprogram megvalósítására.

A fővárosi KEF tagok és KEF szervezetekkel folytatni kell az együttműködést, hogy minél több kerület, szervezet és intézmény dolgozzon közösen, összehangoltan.

Budapest, 2022. január 19.

**Döme Zsuzsanna
alpolgármester**